

ACADEMIA ROMÂNĂ – FILIALA IAȘI
INSTITUTUL DE ARHEOLOGIE

ARHEOLOGIA MOLDOVEI

XXXII
2009

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
București, 2010

ACADEMIA ROMÂNĂ

ARHEOLOGIA MOLDOVEI

Fondator

Acad. MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA

COLEGIUL DE REDACȚIE

JOHN CHAPMAN (Durham); FALKO DAIM (Viena-Mainz); FRIEDRICH LÜTH (Frankfurt am Main); GHEORGHE POSTICĂ (Chișinău); WOLFRAM SCHIER (Berlin); GERHARD TRNKA (Viena); ION IONIȚĂ, SILVIU SANIE, DAN GH. TEODOR (Iași); ALEXANDRU VULPE (București).

COMITETUL DE REDACȚIE

VICTOR SPINEI, *membru corespondent al Academiei Române, redactor responsabil*; CONSTANTIN ICONOMU, *secretar de redacție*; COSTEL CHIRIAC, *secretar de redacție adjunct*; GEORGE BODI, VASILE CHIRICA, CORNELIA-MAGDA LAZAROVICI, VIRGIL MIHĂILESCU-BÎRLIBA, ADRIAN PORUCIUC, *membri*.

Desenele care ilustrează volumul au fost executate în cea mai mare parte de către ROMEO IONESCU; culegerea computerizată a fost efectuată parțial de ANCA ANCUȚA.

Redactor (Editura Academiei Române): ANTOANETA IORDACHE
Tehnoredactare computerizată: MARIANA MOCANU

Revista „Arheologia Moldovei” apare o dată pe an.
La revue «Arheologia Moldovei» paraît une fois par an.

În țară revista se poate procura
contracost de la:

La revue peut être achetée du siège de:

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5,
050711, București, România; tel. 4021-318 8106, 4021-318 8146; fax 4021-318 2444;
e-mail: edacad@ear.ro; adresa web: www.ear.ro

Abonamentele se primesc la:

Les lecteurs de l'étranger peuvent
s'abonner par:

ORION PRESS IMPEX 2000 S.R.L., P.O. Box 77-19, sector 3, București,
România; tel./fax 4021-610 6765, 4021-210 6787; tel. 0311 044 668; e-mail:
office@orionpress.ro

Manuscrisele, cărțile și revistele pentru
schimb, precum și orice corespondență
se vor trimite pe adresa Comitetului de
redacție al revistei:

Manuscripts, publications pour échange
et toute correspondance seront envoyés à
l'adresse du Comité de rédaction de la
revue:

Institutul de Arheologie, str. Lascăr Catargiu, nr. 18, 700107, Iași, România, tél./fax
0040-0232-211910; e-mail: greencom2@yahoo.com.

© 2010, EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

SUMAR • SOMMAIRE • CONTENTS • INHALT

OMAGIU

<i>Silvia Teodor la moment aniversar (Silviu Sanie)</i>	7
<i>Vasile Chirica la 65 de ani (Constantin Iconomu)</i>	11

STUDII – ÉTUDES

OLIVIER WELLER, GHEORGHE DUMITROAIA, DOMINIQUE SORDOILLET, ALEXA DUFRAISSE, EMILIE GAUTHIER, ROXANA MUNTEANU, <i>Lunca-Poiana Slatinei (jud. Neamț): cel mai vechi sit de exploatare a sării din preistoria europeană</i>	21
<i>Lunca-Poiana Slatinei (dép. de Neamț): le plus ancien site d'exploitation du sel dans la préhistoire européenne</i>	39
VICTOR COJOCARU, <i>Von Byzantion nach Olbia: zur Proxenie und zu den Aussenbeziehungen auf der Grundlage einer Ehreninschrift</i>	41
ALEXANDER RUBEL, <i>Romanisierung als theoretisches Forschungsproblem. Vorüberlegungen zu einer rumänischen Romanisierungsdebatte</i>	57
<i>Romanizarea ca problemă de cercetare teoretică. Considerații asupra unei dezbateri privind conceptul de romanizare în România</i>	71
GABRIEL MIRCEA TALMAȚCHI, <i>Câteva date noi privind descoperirile monetare de bronz macedonene din Dobrogea</i>	73
<i>Some Data Concerning Macedonian Bronze Coins in Dobruđa</i>	92
VICTOR SPINEI, <i>Cruciulițele-encolpion cu imaginea individuală a principilor martiri Boris și Gleb și unele probleme privind canonizarea lor</i>	95
<i>Les petites croix-encolpion à l'image individuelle des princes martyrs Boris et Gleb et certains problèmes concernant leur canonisation</i>	163

MATERIALE – MATÉRIAUX

DAN APARASCHIVEI, <i>Cercetările arheologice de la (L?)Ibida (Slava Rusă, jud. Tulcea), Sector X (campania 2008) (I)</i>	167
<i>Les recherches archéologiques de (L?)Ibida (Slava Rusă, département de Tulcea), le secteur X (campagne 2008) (I)</i>	182
DAN APARASCHIVEI, GEORGE BILAVSCHI, <i>Date istorice și arheologice de la Isaccea – Noviodunum (jud. Tulcea). Rezultate preliminare ale cercetărilor din sector Curtină 1 și 2</i>	183
<i>Archaeological and Historical Data from Isaccea – Noviodunum (Tulcea County). Preliminary Results of the Research from Sector Curtina 1 and 2</i>	200

NOTE – NOTES

DOMINIQUE SACCHI, <i>À propos d'un galet gravé de la grotte de La Salpêtrière (Gard, France)</i>	201
<i>On an Engraved Pebble from the Cave of La Salpêtrière (Gard, France)</i>	208
MUGUR ANDRONIC, <i>Prezențe ale omului preistoric în Carpații Bucovinei</i>	209
<i>The Presence of the Ancient Man in the Mountains of Bukovina</i>	219
GEORGE BODI, LOREDANA SOLCAN, <i>Criterii de stabilire a funcționalității vaselor ceramice pe baza analizei pastei. Studiu de caz: ceramica cucuteniană de la Hoisești</i>	221
<i>Criteria of Establishing Pottery Utility Through the Analysis of Fabric. Case Study: the Cucuteni Pottery from Hoisești</i>	235

GEORGE DAN HÂNCEANU, <i>Formele și decorurile fusaiolelor dacice din Moldova</i>	237
<i>Formes et motifs décoratifs des fusaiolles daces de Moldavie</i>	253
ALEXANDER RUBEL, „Ritual“ als epistemologisches Problem der (prähistorischen) Archäologie. <i>Religionswissenschaftliche und erkenntnistheoretische Anmerkungen zum Problem urzeitlicher Religionen</i>	255
„Ritualul“ ca problemă epistemologică în arheologie (preistorie). <i>Observații cu privire la problema religiilor preistorice</i>	264
IULIAN MOGA, <i>Symbolic Functions of Salt and Related Similes in Oriental Curses and Blessings</i>	265
COSTEL CHIRIAC, GEORGE NUȚU, <i>Mercurius – Hermes-Thot. O statueta de bronz din Dobrogea romană</i>	273
<i>Mercurius–Hermes Thot. A Bronze Statuette from Roman Dobrudja</i>	278
CONSTANTIN ICONOMU, <i>Încuietoare de casetă descoperită la Brădicești-Iași</i>	279
<i>Box Bolt Discovered in Brădicești-Iași</i>	281
ANDREI OPAIȚ, <i>Cilician LR Amphora 1?</i>	283
PARASCHIVA-VICTORIA BATARIUC, <i>Obiecte antice în medii medievale din Moldova</i>	291
<i>Objets antiques dans des milieux médiévaux de la Moldavie</i>	297

CERCETĂRI INTERDISCIPLINARE – RECHERCHES INTERDISCIPLINAIRES

SERGIU HAIMOVICI, <i>Caracterizarea arheozoologică a unor resturi animaliere găsite în așezări din neolitic și eneolitic de pe teritoriul estic al României actuale</i>	299
<i>Archaeozoological Characteristics of Some Animal Remains Found in the Neolithic and Aeneolithic Settlements in Today's Eastern Romania</i>	332
ELENA MARIAN și SERGIU HAIMOVICI <i>Date arheozoologice privind creșterea animalelor în așezarea geto-dacă de la Brad (jud. Bacău)</i>	335
<i>Archaeozoological Data Concerning the Animal Husbandry in the La Tène (Geto-Dacian) Settlement of Brad (Bacău County)</i>	345
CARMEN MARIAN, <i>Textilele preistorice. Coordonate în timp ale vieții umane (2)</i>	347
<i>Prehistoric Textiles. Chronological Indicators of Human Life (2)</i>	361

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE – COMPTES-RENDUS ET NOTES BIBLIOGRAPHIQUES

* * <i>L'Aurignacien et le Gravettien de Mitoc – Malu Galben (Moldavie Roumaine)</i> , eds. M. OTTE, V. CHIRICA & P. HAESAERTS, Liège, 2007 (Ion C. Bălțean)	363
* * <i>Dimensiunea europeană a civilizației eneolitice est-carpătice</i> , edit. coord. NICOLAE URSULESCU, Iași, 2007 (Sergiu Constantin Enea)	367
VALENTIN A. DERGAČEV, <i>O skipetrakh, o lošadjakh, o vojne. Etjudy v zaščitu migracionnoj koncepcii M. Gimbutas</i> , Sankt Petersburg, 2007 (Oleg Chitic, Sergiu Constantin Enea)	369
MIRCEA IGNAT, <i>Necropolele tumulare din zona Rădăuți în cadrul lumii traco-getice (sec. VII-V a. Chr.)</i> , Târgoviște, 2006 (Constantin Iconomu)	371
ACHIM POPESCU, <i>Reformele lui Bocchoris</i> , București, 2007 (Octavian Bounegru)	372
KATALIN ESCHER, IAROSLAV LEBEDYNSKY, <i>Le dossier Attila</i> , 2007 (Cornel Balla)	373
ALEXANDRU SUCEVEANU, <i>Histria XIII. La basilique épiscopale</i> , 2007 (Constantin Iconomu)	374
GABRIEL CUSTUREA, MIHAI DIMA, GABRIEL TALMAȚCHI, ANA-MARIA VELTER, <i>Coins Hoard of Dobrudja, I</i> , Constanța, 2007 (Tiberius D. Părpauță)	375
ȘERBAN PAPACOSTEA, VIRGIL CIOCÂLTAN, <i>Marea Neagră – răspântie a drumurilor intercontinentale: 1204–1453</i> , Constanța, 2007 (Natalia Midvichi)	376
LUMINIȚA BEJENARU, <i>Arheozoologia Moldovei medievale</i> , Iași, 2006 (Simina Stanc)	378
* * <i>Zargidava – Revistă de istorie</i> , VI, Bacău, 2007 (Lăcrămioara Elena Istina)	379

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ – LA VIE SCIENTIFIQUE

DAN APARASCHIVEI, <i>Activitatea științifică a Institutului de Arheologie din Iași în anul 2008</i>	383
HEINZ HEINEN, <i>Zur griechischen Epigraphik des Schwarzmeerraums und Kleinasiens. Bericht über eine internationale Tagung an der Universität Trier / Deutschland</i>	397

<i>ION NICULIȚĂ – MEMBRU DE ONOARE AL INSTITUTULUI DE ARHEOLOGIE DIN IAȘI</i>	399
---	-----

SILVIA TEODOR, <i>Ion Niculiță – repere biografice</i>	399
ION EREMIA, <i>Ion Niculiță – om și savant</i>	401
SILVIU SANIE, <i>Omagiu profesorului Ion T. Niculiță</i>	401
ION NICULIȚĂ, <i>O viață de muncă închinată arheologiei</i>	403

ANIVERSARIA

PARASCHIVA-VICTORIA BATARIUC, <i>Mircea D. Matei la 80 de ani</i>	405
DAN GH. TEODOR, <i>Dr. Nicolae Constantinescu la 80 de ani</i>	407
MARIUS-TIBERIU ALEXIANU, <i>Adrian Poruciuc la 60 de ani</i>	410
VASILE CHIRICA, <i>Prof. univ. dr. habil. Ilie Borzic la 60 de ani</i>	412
COSTEL CHIRIAC, COSTICĂ ASĂVOAIE, <i>Ionel Cârdea la 60 de ani</i>	414

OBITUARIA

<i>Constantin Preda (Virgil Mihăilescu-Bîrliba)</i>	417
<i>Arend Vincent Manuel Hubrecht (Virgil Mihăilescu-Bîrliba)</i>	429
<i>In memoriam Alexandru Artimon (Ioan Mitrea)</i>	431
<i>Octavian Iliescu (Ernest Oberländer-Târnoveanu)</i>	434

<i>LISTA ABREVIERILOR – LISTE DES ABRÉVIATIONS</i>	443
--	-----

